

Nume: _____ Data: _____

FIȘĂ DE LUCRU – EDUCAȚIE MEDIA

Fapte și opinii / Cum comunică albinele între ele?

Citește cu atenție textul.

Știi că albinele își pot spune unele altora unde au găsit flori cu mult nectar? Ele fac acest lucru printr-un fel de dans special.

Când o albină culegătoare descoperă un loc cu flori bogate în nectar, se întoarce la stup și începe să danseze pe fagurii de ceară. Acest dans se numește „dansul rotitor” și a fost descris pentru prima dată de omul de știință Karl von Frisch, care a primit Premiul Nobel pentru această descoperire.

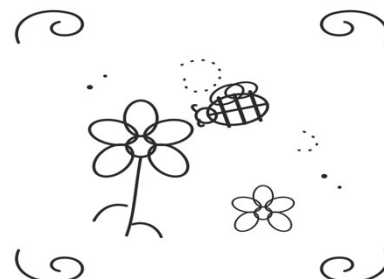
În timpul dansului, albina se mișcă în forma cifrei opt și își mișcă rapid corpul dintr-o parte în alta. Direcția în care se mișcă arată celorlalte albine în ce direcție se află floarea, iar durata mișcării arată cât de departe este locul respectiv. Cu cât dansul durează mai mult, cu atât floarea este mai departe de stup.

Albinele mai comunică și prin mirosuri speciale, numite feromoni (substanțe cu miros pe care le eliberează corpul unei albine și pe care celelalte albine le „citesc” ca pe un mesaj). De exemplu, atunci când o albină simte un pericol, ea eliberează un miros care avertizează celelalte albine să fie atente. Albina-regină eliberează și ea feromoni prin care „anunță” întregul stup că este sănătoasă și că totul funcționează normal.

Un stup poate avea zeci de mii de albine, și totuși ele reușesc să lucreze împreună fără să se încurce, coordonându-se prin aceste semnale. Oamenii de știință studiază și astăzi comportamentul albinelor, pentru că este un exemplu uimitor de cooperare în natură.

Albinele sunt foarte importante pentru mediul înconjurător, deoarece transportă polenul de la o floare la alta, ajutând plantele să facă semințe și fructe. Fără albine, multe dintre fructele și legumele pe care le mâncăm nu ar mai exista.

Știi că? O albină lucrătoare zboară în medie cu o viteză de aproximativ 25 km/h și poate vizita până la 100 de flori într-un _____ singur zbor.

Un **FAPT** este o informație care poate fi verificată și dovedită (prin observații, măsurători sau surse de încredere).

O **OPINIE** arată ce gândește, simte sau preferă o persoană sau un grup de persoane.

Exercițiul 1. Fapt sau opinie?

Citește enunțurile de mai jos. Scrie **F** în dreptul faptelor și **O** în dreptul opiniilor.

- ☐ Albinele comunică prin dans. _____
- ☐ Dansul albinelor este cel mai fascinant lucru din natură. _____
- ☐ Albina-regină eliberează feromoni. _____
- ☐ Cred că albinele sunt insecte extraordinare. _____
- ☐ Fără albine, multe fructe nu ar mai exista. _____

- ☐ Toată lumea ar trebui să studieze comportamentul albinelor. _____
- ☐ Un stup poate avea zeci de mii de albine. _____
- ☐ Cel mai interesant animal din natură este albina. _____

Exercițiul 2. Completează cu un cuvânt potrivit

Completează spațiile libere cu un cuvânt sau o expresie potrivit(ă), astfel încât enunțul să devină o **opinie** (de exemplu: *cred, mi se pare, cel mai, ar trebui, din punctul meu de vedere etc.*).

- a) _____, albinele sunt insecte extraordinare.
- b) Dansul albinelor _____ cel mai interesant lucru pe care l-am aflat.
- c) _____ ar trebui să protejăm mai mult albinele.
- d) _____ că este uimitor cum comunică albinele între ele.

Exercițiul 3. Transformă faptele în opinii

Exemplu:

Fapt: Albinele comunică prin dans.

Opinie: Cred că este uimitor cum albinele își transmit informații prin dans.

a) Fapt: Albina-regină eliberează feromoni.

Opinie:

b) Fapt: Albinele transportă polenul de la o floare la alta.

Opinie:

Exercițiul 4. Transformă opiniile în fapte

Transformă afirmațiile de mai jos în enunțuri care pot fi verificate.

a) Opinie: Albinele sunt cele mai importante insecte din lume.

Fapt:

b) Opinie: Dansul albinelor este uluitor.

Fapt:

Exercițiul 5. Analizează informația

Bifează întrebările pe care ar trebui să ți le pui atunci când citești o informație pe internet.

- ☐ Cine a publicat informația?
- ☐ Există dovezi care o susțin?
- ☐ Pot verifica informația și în alte surse?
- ☐ Îmi place această informație?
- ☐ Autorul prezintă un fapt sau o opinie?
- ☐ Sunt indicate sursele informațiilor?

Exercițiul 6. Gândește critic

Un coleg îți spune:

„Am citit că albinele pot recunoaște fețele oamenilor.”

1. Ți se pare o afirmație ușor de crezut sau greu de crezut? De ce?

2. Cum ai putea afla dacă această informație este adevărată?

3. Ce surse ai consulta pentru a verifica dacă o informație surprinzătoare despre animale este adevărată?

Reține!

Un fapt este o informație care poate fi verificată prin observații, măsurători sau surse de încredere.

O opinie exprimă ceea ce gândește, simte sau preferă o persoană și nu poate fi demonstrată ca fiind adevărată pentru toată lumea.

Surse de documentare

- National Geographic Kids – How Do Bees Communicate: <https://www.natgeokids.com>
- Smithsonian's National Zoo – Honey Bees: <https://nationalzoo.si.edu>
- Encyclopaedia Britannica – Bee: <https://www.britannica.com/animal/bee>